Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000005

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 01-01-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Олійниченко Ангеліна Євгенівна

2. Angelina Oliinychenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 081 Право

Дата захисту: 09-02-2024

Спеціальність за освітою: правознавство

Місце роботи здобувача: Міністерство соціальної політики України

Код за ЄДРПОУ: 37567866

Місцезнаходження: вул. Еспланадна, буд. 8/10, Київ, 01023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 64.502.010

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 23464860

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 49, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 23464860

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 49, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.77.25

Тема дисертації:

1. Обмежувальні заходи кримінально-правового характеру, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство

2. Restrictive measures of a criminal law nature applied to persons who have committed domestic violence

Реферат/анотація:

1. Дисертація є комплексним науковим дослідженням обмежувальних заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство, закріплених у нормі статті ст. 911 Кримінального Кодексу України (далі – КК України), на підставі якого розроблено обґрунтовані пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення нормативних положень про обмежувальні заходи у КК України та практики їх застосування. Запропоновано розширення обмежувальних заходів кримінально-правового характеру з метою застосування останніх до осіб, які вчинили кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи та кримінальні правопорушення, пов'язані з насильством за ознакою статі, та застосування обмежувальних заходів до неповнолітніх осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, пов'язані з домашнім насильством та насильством за ознакою статі. Висловлено й

обґрунтовано пропозицію криміналізувати систематичне вчинення насильства за ознакою ста́ті та нормативно закріпити поняття «кримінальне правопорушення, пов'язане з насильством за ознакою ста́ті», авторське формулювання якого надається. Обґрунтовано необхідність розмежування термінів «захід», «засіб», у тому числі «обмежувальні заходи», «обмежувальні засоби», «заходи безпеки» та запропоновано в нормативно-правовому полі уживати саме термін «захід». З позиції системного аналізу досліджено спеціальні заходи протидії домашньому насильству, регламентовані Законом України № 2229-VIII від 07.12.2017 р. «Про запобігання та протидію домашньому насильству». Визначено місце та роль обмежувальних заходів кримінально-правового характеру в зазначеній системі та їх відмінності від інших спеціальних заходів. Констатовано, що система нормативно-правових заходів запобігання та протидії домашньому насильству складається із заходів щодо тимчасового обмеження прав та покладення обов'язків на кривдника, який вчинив домашнє насильство, а також із заходів, що застосовуються до особи, яка підозрюється, обвинувачується або вчинила кримінальне правопорушення, пов'язане з домашнім насильством. На підставі існуючої у теорії кримінального права системи соціально-правових обставин досліджено та виокремлено чинники (обставини) соціальної обумовленості норм про обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство. Сформульовано висновок, що правова природа обмежувальних заходів кримінально-правового характеру полягає у тому, що вони є найсуворішими заходами серед спеціальних заходів протидії домашньому насильству, зокрема, примусовими кримінально-правовими заходами, що мають додатковий характер і застосовуються судом у разі вчинення повнолітньою особою кримінального правопорушення, пов'язаного з домашнім насильством. При цьому констатовано, що вони є складовою системи інших заходів кримінального-правового характеру і можуть бути як додатком до покаранням, так і альтернативою йому. Їх мета полягає в обмеженні потерпілої від насильства особи від дій кривдника та запобіганні у майбутньому будь-яким формам насильства щодо неї. За своєю правовою природою обмежувальні заходи кримінально-правового характеру відносяться до заходів безпеки, що зумовлюється специфічною метою їх застосування, суб'єктом, до якого вони можуть бути застосовані, передумовою, умовою, підставою застосування та характером видів обмежувальних заходів, регламентованих КК України. Ураховуючи проблему відмежування кримінально караного домашнього насильства, регламентованого нормою ст. 1261 КК України, від адміністративного правопорушення, закріпленого у нормі ст. 1732 Кодексу України про адміністративні правопорушення України (далі – КУпАП України), здійснено узагальнення правових позицій Верховного Суду з питання відмежування цих видів правопорушень. Як результат, для забезпечення правильної кваліфікації кримінально караного домашнього насильства запропоновано вирішення переліку питань, сутність яких полягає у дослідженні: 1) специфічної об'єктивної сторони, що полягає у систематичному вчиненні насильницьких дій принаймні в одній із трьох передбачених у законі форм насильства – фізичного, психологічного чи економічного; 2) правильності визначення систематичності вчинення діяння, яке полягає у вчиненні діяння втретє (незалежно від застосованої в попередніх насильницьких актах тієї чи іншої форми насильства та від факту їх документування) за умови, що настав хоча би один з указаних у законі наслідків; 3) способу легального визначення поняття «фізичне насильство» як форми домашнього насильства; 4) матеріального складу діяння, обов'язковою ознакою об'єктивної сторони якого є суспільно небезпечні наслідки у вигляді фізичних чи психологічних страждань, втрати працездатності, емоційної залежності, погіршення якості життя потерпілої особи. За результатами проведеного дослідження запропоновано та обґрунтовано необхідність внесення певних змін та уточнень до положень чинного законодавства про обмежувальні заходи кримінально-правового характеру.

2. The thesis is a comprehensive scientific study of the restrictive measures of a criminal law nature applied to persons who have committed domestic violence, enshrined in Article 911 of the Criminal Code of Ukraine, based on which scientifically based proposals and recommendations have been developed to improve the provisions on restrictive measures in the Criminal Code of Ukraine and the practice of their application. It has been proposed to expand restrictive measures of a criminal law nature with the aim of applying the latter to persons who have committed criminal offenses against sexual freedom and sexual integrity of a person, as well as criminal offenses

related to gender-based violence and the application of restrictive measures to minors who have committed criminal offenses related to domestic violence and gender-based violence. At the same time, it has been proposed to criminalize acts of systematic violence based on gender. The differentiation of the terms "means", "restrictive means", "restrictive measure", "security measures" has been substantiated and it has been proposed to use the term "measure" in the regulatory legal environment. Owing to the conducted systematic analysis, the special measures of Ukraine to combat domestic violence, regulated by the Law of Ukraine № 2229-VIII from 07.12.2017 "On Prevention and Combating Domestic Violence", have been investigated. The place and role of restrictive measures of a criminal law nature in the specified system and differences from other special measures have been highlighted. It has been established that the system of legal measures to prevent and combat domestic violence consists of types of measures to temporarily restrict rights and impose obligations on the offender who committed domestic violence, as well as measures applied to a person who is suspected, accused, or has committed a criminal offense related to domestic violence. The conclusion has been formulated that the legal nature of restrictive measures of a criminal law nature is that they are the most severe measures among special measures to combat domestic violence, in particular, compulsory criminal law measures that are of an additional nature and are applied by the court in the event of an adult committing a criminal offense, related to domestic violence. At the same time, thanks to the conducted systematic analysis of criminal law measures other than punishment, their origin and formation have been investigated. Their purpose is to limit the victim of violence from the actions of the offender and to prevent any form of violence against him/her in the future. By their legal nature, restrictive measures of a criminal law nature are security measures, which is determined by the specific purpose of their application, the subject to whom they can be applied, the prerequisite, the condition, the basis of application and the nature of the types of restrictive measures regulated by the Criminal Code of Ukraine. Considering the problem of demarcation of criminally punishable domestic violence, regulated by Article 1261 of the Criminal Code of Ukraine from the administrative offense stipulated in Article 1732 of the Administrative Code of Ukraine, a generalization of the legal positions of the Supreme Court on the issue of demarcation of the criminal offense provided for in Article 1261 of the Criminal Code of Ukraine, from a similar administrative offense (Article 1732 of the Administrative Code of Ukraine) has been carried out. It has been proposed to provide for the approval at the legislative level of a list of issues necessary for the correct qualification of criminally punishable domestic violence, the essence of which consists in the study of: 1) a specific objective side, which consists in the systematic commission of violent acts in at least one of the three forms of violence provided for in the law - physical, psychological or economic; 2) the correctness of determining the systematicity of committing an act, which consists in committing the act for the third time (regardless of the form of violence used in previous violent acts and the fact of their documentation), provided that at least one of the consequences specified in the law has occurred; 3) the method of legal definition of the term "physical violence" as a form of domestic violence; 4) the material nature of the act, the objective side of which is a mandatory feature of socially dangerous consequences in the form of physical or psychological suffering, loss of work capacity, emotional dependence, deterioration of the victim's quality of life. As a result of the research led to the justification of the need to make certain changes and clarifications to the provisions on restrictive measures of a criminal law nature.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Олійниченко А. Є. Домашнє насильство як передумова застосування обмежувальних заходів за Кримінальним кодексом України. Питання боротьби зі злочинністю. 2020. Вип. 40. С. 117–125. DOI: 10.31359/2079-6242-2020-40-117.
- Олійниченко А. Є. Обмежувальні заходи кримінально-правового характеру у системі правового забезпечення запобігання та протидії домашньому насильству. Проблеми законності. Харків, 2021. Вип. 154. С. 257–273. DOI: 10.21564/2414-990X.154.239109.
- Олійниченко А. Є. Проблемні аспекти кримінально-правової кваліфікації домашнього насильства у правозастосовній практиці. Вісник Асоціації кримінального права України. 2021. Т. 2, № 16. С. 139–161. DOI: https://doi.org/10.21564/2311-9640.2021.16.243740
- Олійниченко А. Є. Щодо актуальності питання обмежувальних заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до осіб які вчинили домашнє насильство. Актуальні проблеми протидії злочинності : матеріали наук. конф. за результатами роботи фахівців НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України за фундаментальними темами у 2019 р. (м. Харків, 23 грудня 2019 р.). Харків, 2019. С. 422–424.
- Олійниченко А. Є. Питання передумови для застосування обмежувальних заходів закріплених ст. 911 КК України. Кримінальне право в умовах глобалізації суспільних процесів: традиції та новації : матеріали міжнар. наук.-практ. круглого столу, присвяч. пам'яті акад. В. В. Сташиса (м. Харків, 15 травня 2020 р.). Харків, 2020. С. 263–267.
- Oliinychenko A. About question of restrictive measures, applicable to persons who have committed domestic violence. Сучасне суспільство і наука: актуальні дослідження молодих науковців : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 29 травня 2020 р.). Харків, 2020. С. 76–78.
- Олійниченко А. Є. Щодо змісту понять «домашнє насильство» та «злочин, пов'язаний з домашнім насильством» ст. 911 Кримінального кодексу України. Актуальні проблеми кримінального права, процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності : матеріали IV всеукр. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 26 лютого 2021 р.). Хмельницький, 2021. С. 193–195.
- Олійниченко А. Є. Актуальні державні заходи боротьби з сексуальним насильством щодо дітей. Просоціальна особистість у гендерному вимірі: теоретико-методологічні та прикладні аспекти : матеріали IV всеукр. наук.-метод. конф. з міжнар. участю (м. Умань, 22 квітня 2021 р.). Умань, 2021. С. 79–83.

Наукова (науково-технічна) продукція: проєкти нормативно-правових документів

Соціально-економічна спрямованість: забезпечення захисту життя, здоров'я, прав та інтересів осіб від домашнього насильства

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0117U000285

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Борисов Вячеслав Іванович

2. Vacheslav I. Borisov

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 23464860

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 49, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Романцова Світлана Василівна
2. Svitlana V. Romantsova

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, буд. 26, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ященко Андрій Миколайович
2. Andrii M. Yashchenko

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Новікова Катерина Андріївна

2. Kateryna A. Novikova

Кваліфікація: к.ю.н., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8646-3441

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 23464860

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 49, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Євтєєва Дарина Петрівна

2. Daryna P. Yevteyeva

Кваліфікація: к.ю.н., с.д., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0593-1632

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 23464860

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 49, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Пащенко Олександр Олександрович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Пащенко Олександр Олександрович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Шрамко Сабріє Сейтжеліївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна